

Alkotmányos elégtételt!

Csak helyeselheti mindenki, hogy a kormány szeptemberben, ha hosszas tétovázás után is, de ki akarja írni végre az új községi választások dátumát. Az alkotmány, amely önröndelkezési joggal ruházta fel a városok és a községek lakóit és önkormányzattal ajándékozta meg az egykori szabad királyi városok tanácsát, megköveteli minden kormánytól egyformán, hogy tartsa tiszteletben a rendelkezéseit s ha lehetnek is — amint voltak — kivételes viszonyok, amelyek az interimár-bizottságok alkalmazását tették szükségessé a közigazgatásban, ezek a rendelkezések nem az interimár-bizottságok kedvéért születtek, hanem a közigazgatás érdekében — végső eredményekben pedig a közönség érdekében, mely ma már nem maradhat közigazgatás nélkül.

Argetoianu megpróbálta, hogy interimár-bizottságokkal intézze az ország közigazgatását. Azoktól a kivételesen szerencsés körülményektől eltekintve, melyek Aradváros és Arad megye területén kialakultak, nagy általánosságban nem mondható kívánatosnak az egykori belügyminiszter kísérlete. Az interimár-bizottságok tagjait a kormány nevezi ki, nem a polgárság küldi be őket a saját akaratából a megyék, városok és községek kis parlamentjeibe s így nem is reprezentálhatják a lakosság minden rétegének teljes erkölcsi bizalmát. Kinevezett tisztviselők, akik — legyenek bármennyire is érdemesek a polgárság bizalmára — ezt a bizalmat rendszerint csak előleg formájában kapják. Szükséges, hogy azok a férfiak kerüljenek a megyék, a városok és a községek élére, akiket oda maguk a polgárok küldenek, akiket maga a polgárság emel így maga fölé és akiknek kezébe önként, lelkiismeretükhöz, tapasztalataikhoz és jobb meggyőződésükhöz híven helyezik sorsuk intézésének jogát.

Vannak, akik azt vallják, hogy a község-tanári választások elkerülhetetlen kiadásai a mai időkben főlegesen terhet rónak az egyes községek polgárságának nyakára. Kétségtelenül igazuk is van az így vélekedőknek. A választási költségek terheit azonban szükséges rosszként kell elviselnünk akkor, amidőn arról van szó, hogy a kiadások árán tulajdonképpen szabad akaratunkat vásárolhassuk vissza. Az interimár-bizottsági és a község-tanácsi rendszerek közötti különbséget a legelénkebben éppen Aradváros közigazgatási vezetőségének mai helyzetében láthatjuk, amidőn jól tudjuk mindannyian, hogy Arad hetvenszázalékosan magyar többségű lakosságának egyetlen egy képviselője sem foglal helyet jelenleg a városi közigazgatás tanácskozási-asztalánál.

Minden bizonytalanság lesz a helyzet, amely a szeptemberre tervezett községi választások nyomán kialakul. Arad magyarsága, mely a prémiumos parlamenti választási rendszer miatt ebben az évben újra méltó képviselő nélkül maradt, a maga egyöntetű állásfoglalásával a községi választásokon fog alkotmányos elégtételt szerezni magának. A város magyarsága elvárja, hogy a közteherviselésben viselt számarányának megfelelő képviselőt a városi közigazgatás vezetésében is kifejezésre juttathassa és közel másfél év után újra átvehesse eddigi, öt méltán megillető szerepét a város hivatalos közéletében is. Ha ez a jelzett tiszta községi választások során be fog következni s a felelős község-tanácsok újra átvehetik régi szerepüket, akkor valóban elmondhatja a kormány magáról Maniu előlegezett szavait: „A kormány visszatért a helyes útra s az alkotmányosság újra megkezdte uralmát az országban.”

Tizenkét millió lej elfogadásával vádolták meg Bratianu Györgyöt,

hogy a választásokon az óliberális párt ellen propagáljon

A kormánypárt értekezlete -- A kormány a takarékoság elvét követi -- A városi adósságok konverzióját kérték a Kamarában -- A liberális párt megszavazza a konverziós törvény módosítását

A kormány törvényjavaslata a nyugdíjhátralékok kiegyenlítésére

Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt 11 órakor a kormánypárt értekezletet tartott a szenátus könyvtártermében. Az értekezletet Maniu Gyula pártelnök nyitotta meg, aki beszédében rámutatott a megoldásra váró feladatokra és kérte a parlamenti képviselőket, hogy viselkedésükkel nyújtsanak példát az ellenzéknek. Maniu ezután kifejtette, hogy egyelőre a parlamenti csoport megszervezése a legfontosabb feladat. Több közbeszólás után a kormánypárt parlamenti csoportja meg is alakult. A Kamarában elnöknek Maniu Gyulát, alelnöknek Raducanut, lektoroknak pedig Pop Ghitát és Paucanul választották meg. A szenátus csoportjának vezetősége a következőképpen alakult: Elnök: Radulescu Motru, alelnök: Gheorgheanu, lektorok: Debeu esperes és Andreescu.

Pan Halipa éhségstrájkja

A választások megejtése után Ghita Matavescu szólalt fel, aki kifejtette, hogy a kormány által beígért legmesszebbmenő takarékoságot nehéz lesz elképzelni akkor, amidőn 11 alminisztere van a jelenlegi kormánynak. Majd Pan Halipa ellen intézte szavait, akiről azt mondotta, hogy valóságos éhségstrájkot kezdett, mert minden áron miniszteri tárcához akar jutni. Legalább az ő fizetését takarítsák meg! — fejezte be a felszólaló. Maniu Gyula válaszában hangsúlyozta, hogy mindezek a szigorú gazdasági megszorítások megvalósíthatók a parlament által, azonban a legközelebbi ülésen

A kormány a liberális interpellációk pergőtüzében

A Kamara mai ülésén Bratianu Gheorghe szólott hozzá a jegyzőkönyvhöz, szóba hozva egyúttal azt is, hogy teljesen egyetért Vaida Sándornak a sajtó rágalmaszairól tett kijelentéseivel. A liberális sajtó — mondotta Bratianu Gheorghe — valóban a legcsunyább rágalmakkal illeti a kormányt és általában a politikai ellenfeleit. Kifejtette, hogy őt magát is azzal vádolták meg, hogy 12 millió lejt kapott a kormánytól, csak azért, hogy választási propagandájával az óliberális-párt esélyeit rontsa. Ez szemenszedett hazugság — mondotta — és tetteit bíróság elé fogja állítani.

Tatarescu: Kérem, gyorsíró urak, jegyezzék fel ide a liberális-párt mosolyát...!

A jellemző intermezzo után különféle interpellációkat jelentettek be. Így Cerciu kormánypárti a repülőalap felhasználásáról, Papacostea georgista a kadrlateri telepések sorsáról, Dimítriu liberális pedig a kormánynak a Skoda-gyárnál eszközölt rendelkezései felől kívánt felvilágosításokat hallani. Egy másik interpellációjában pedig azt a kérdést vetette fel, hogy honnan szerzi be a CFR. a szénszükségletét. A kérdések egyelőre válasz nélkül maradtak.

tárgyalhatja le esetleg a pártvezetőség, mivel most a parlamenti csoport munkájának megbeszélése a legfontosabb. A felszólalót mindenestre megnyugtathatja azzal, hogy a kormány példát fog szolgáltatni a takarékoságot illetően.

Costechescu, a szenátus elnöke kielienti, hogy a parlamenti ülészaknak minden körülmények között be kell fejeződnie ebben a hónapban, ezért helyesnek tartaná, hogy az egyes törvényjavaslatokat előkészítő bizottságok kamarai ülésén a szenátus tagjai is résztvegyenek és közösen tárgyalják le azokat. Ezzel jelentékeny időt takarítanak meg. Pop Ghita kéri, hogy a törvényjavaslatok megszavazásánál ne mondják ki a sürgősséget, ennek dacára sem, mert időt kell hagyni az alapos és gondos tanulmányozásra. Mironescu pénzügyminiszter válaszolva egy felszólalásra, kifejti, hogy a nyugdíjasok és tisztviselők május óta rendszeresen kapják illetményeiket és ezzel eltűnt az a nyugtalanság, amely az ország közvéleményében május előtt uralkodott. Hangsúlyozza, hogy ez a kormány műve, sőt a régi tartozásokat is fokozatosan ki fogják egyenlíteni. A tisztviselői illetmények és a nyugdíjhátralékok kiegyenlítésére törvényjavaslatot fognak benyújtani a parlamentbe.

Az ülést Pop C. István kamarai elnök zárta be, aki kéri a képviselőket, hogy fegyelmet magatartást tanúsítsanak s ezzel segítsék elő a törvényhozás munkáját.

A bejelentések után Paava liberális a besszarabiai állami iskolák elhanyagolásáról beszélt a közoktatásügyi al-államtitkár felháborodására, aki kijelentette, hogy igazán nem lehetett megvádolni ezzel a kormányt, hiszen tulajdonképpen idejük sem volt még rá, hogy az oktatásügy kérdését elővegyék. *Inculet* liberális, *Diamandi* liberális beszéltek ezután. Az utóbbi kérdést intézett a kormányhoz, hogy miért kellett az Univerzumnak azt a számát elköszöztetni, amelyben egy Maniu-intervjú közölt...? Azt fejtette, hogy egy magánember nyilatkozata bizonyára nem veszélyeztette sem az állam, sem a dinasztia érdekeit... Miért kellett tehát elköszöztetni...?

A konverzió kiterjesztését kéri

P. Ioanutescu: Mert hazugság volt!

Diamandi: Ez nem egyéb a sajtószabadság tiprásánál.

Socor, a Dimineata főszerkesztője:... Amelyet Önök már régebben megfojtottak.

A lupista csoport részéről is felszólalások hangzottak el, amelyek a lapellakozás tényét elítélték, majd *Bordeni* kérte, hogy konvertálják a városi lakosság adósságait is. Mindad-

dig, míg ez lehetségessé nem válik, függesszék fel a városi adósságok végrehajtásait.

A napirendi vitára térve a felirati vita során *Neculcea* kormánypárti azt kezdte fejtegetni, hogy a román parasztság mennyire el van nyomva. A képviselők fokozódó derűtséggel hallgatták a kissé pathétikus szónokot, aki erre méregbe jött és odakiáltotta a nevetgélőknek:

— *Ugyiátszik, Önök közül sokan feledték el származásukat!*

Mire pedig a derűtség erre még csak emelkedett, még hozzáfűzte:

— *Ne nevensenek, hanem inkább sirjanak!*

A Kamara ülése lényegtelen felszólalásokkal ért véget.

A szenátusban *Simionovici* a valcai szenátorokérlé elhunyt szenátorának, *Urlicin* haláláról emlékezett meg. *Mumuiaru* kérte, hogy a falusiak gabonával, vagy más egyéb természetbeni értékkel fizetnessék egyéb hiján az adójukat. Megemlítette, hogy Baltimegyében erre már történt precedens. A felirati vita során *lanca* a néppárt, *Mircea* pedig az UGIR részéről olvasták fel deklarációikat. Utánuk *La-*

pedatu liberális méltatta pártja történelmi szerepét, mire *Costachescu* hangosan megjegyezte:

— Mindezt Ön mint politikus mondhatja, de mint történettudós, bizonyára szégyenli magát érte. Hetven éven át nyomta el az Ön pártja az ország parasztságát, bizonyították rá ezidő alatt éppen négy forradalom!

A „belső családi ügy“

Sándor József magyarpárti szenátor itt közbe akart vetni valamit, de *Madgearu* miniszter leintette:

— *Sándor ur* — mondotta — *Ön ne szólnon bele a román politikusok házi vitáiba, ez nem Önnek való, nekünk pedig belső családi ügyünk.*

Az érdekes incidens után *Lapedatu* befejezte beszédét, amelyben nem fogadta el a felirati javaslatot.

A liberális-párt *Duca* elnökletével ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy megszavazzák a konverziós törvényt módosító javaslatot.

Arad kereskedői az Obornak a városba való behelyezését kérik

A deviza-korlátozással megbénult a gabona-exportálás — A prémiumok kifizetésére minden közbenjárás eredménytelen maradt — *Halic Péter* inzultálását a Kereskedelmi és Iparkamara ülésén szóvá tette a főtitkár — A konverziós törvény módosításának letárgyalását holnapra halasztották

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara ma délután 6 órai kezdettel tartotta *Mateescu* István elnökletével rendes havi tanácsulését. A tárgysorozat egyes pontjait *Pacuraru* Brutus kamarai főtitkár román, míg *Falus* Lajos dr. titkár magyar nyelven ismertette.

Mateescu István Kamarai elnök megnyitójában üdvözli a pontagokat, akik ma jelentek meg első ízben a Kamara ülésén, továbbá az aradi pénzügyi képviselőit, akik szintén nagy számmal jelentek meg. Bejelenti, hogy a Kereskedelmi és Iparkamara az új kormány kinevezése alkalmából üdvözlő táviratot küldött *Madgearu* kereskedelmi miniszternek. Végül pedig az elnök meleg szavak kíséretében tolmácsolta szerencsekívánatit *Czeiler* Istvánnak 70-ik születésnapja alkalmából és sajnálatának adott kifejezést, hogy a tiszteletére rendezett társasvacsorán nem tudott megjelenni.

Egy év óta nem fizetik a prémiumot

Ezután *Kardos* Jenő gabonagyereskedő emelkedett szólásra és részletesen kifejtette a gabonakereskedők sérelmeit, elsősorban is azt, hogy a gabonakereskedők már egy teljes éve nem kapják a prémiumokat, ami által rendkívül súlyos és kellemetlen helyzetbe jutottak. Ehhez azután hozzájárultak a deviza-korlátozások, úgy hogy a gabonakereskedelem valóságban meg van bénítva. Kereslet egyáltalán nincs és az egyedüli kiegészítő mód, az exportálást szintén alig lehet igénybe venni a kompenzációs pénztár rendszere miatt. Szóvá teszi még, hogy a lapok híradásaiiból úgy értesül, hogy megalakult a gabonakereskedők szindikátusa Romániában, amelyben összesen 10 cég foglal helyet és csak ennek a 10 cégnek van joga gabonát exportálni. Mindazok a kereskedők viszont, akik nem tagjai ennek az új alakulatnak, az exportált gabona után vagononként 2600 lej kötelesek fizetni. Ezt a módszert a szindikátuson kívüli terménykereskedők nevében sérelmesnek tartja. Ezenkívül kéri, hogy tekintettel arra, hogy az Oboron kívül, a Boros Béni-téren valóságos zugkereskedelem fejlődött ki, aminek oka bizonyos mértékben az is, hogy az Oboron a közlekedés tavasszal és télen lehetetlen, az Obort a város vezetősége a Ferenc-térre helyezze át. *Kardos* Jenő kéri, hogy a Kamara a fentiek ügyében interveniáljon az illetékes fórumoknál.

Pacuraru Brutus főtitkár válaszában kijelenti, hogy a prémiumok ügyében a Kamara már számtalan esetben interveniált, azonban

minden eredmény nélkül. Hasonló a helyzet a kompenzációs pénztárral is, míg az Obor, illetve a zugkereskedelem kérdését már elintézték. Ami a szindikátust illeti, sürgősen intézkedni fognak.

Holländer Emil ugyancsak az Obor kérdését teszi szóvá és a kereskedelem szempontjából igen előnyösnek tartaná, ha az Obort a város valamelyik piactereére helyeznék be. Mulhatatlanul szükségesnek tartja a Kamara közbenjárását a *Vladukt* ügyében is, amelynek

Sohasem hittem apám címeiben

— mondja a meggyilkolt „Bourbon herceg“ fia

Sixtus herceg nyilatkozata — Az automobilügynök fia

Párisból jelentik: A *Journal* tudósítója beszélgetést folytatott *Zita* királyné fivérével, *Sixtus Bourbon* párizsi herceggel, aki a Párisban meggyilkolt állítólagos Bourbon herceg személyazonosságáról a következőket mondotta: Habozás nélkül megírhatják, hogy a szóbanforgó egyen nem volt Bourbon-herceg. Kétségtelen, hogy csalórtól vagy kalandorról van szó, aki hamis személyazonossági iratokat készített magának. Családunkban sohasem volt *Edgar* nevű herceg. *Aliz* nevű hercegnő csupán egy van, a 80 éves toscanai nagyhercegnő

nagyménem, aki jelenleg is és és Európában köztisztviselőnek áll.

A *New-York Herald* jelenti *Clevelandből*: *Bourban Edgar* fia, *Bourban Rudolf*, aki jelenleg 35 éves és automobil-ügynök, nyugodtan fogadta atyja halála hírére. *Bourban Rudolf* kijelentette, hogy sohasem hitt nagyon édesapja címeinek valóságában. Amerikába tíz évvel ezelőtt jött édesanyjával, aki egy amerikai tengerészti leánya volt. *Bourban Rudolf* *Lausanne*-ben végezte tanulmányait és igen ritkán látta édesapját, aki anyjától röviddel a gyermek születése után elvált.

A kormány szeptemberben kiírja a községi választásokat

A közigazgatási törvény módosítását az őszi ülésen tárgyalják. Három pontból áll az új tervezet

Bucurestiből jelentik: *Jólimformált* belpolitikai körökben erősen tartja magát az a hír, hogy a kormány szeptember hó folyamán kiírja a községi választásokat. Az *Universal* értesülése szerint a kormány az egész ország területén egyszerre kívánja levezetni a községtanácsok választását, mindazokban a városokban és községekben, amelyeknek élén jelenleg is interimár-bizottságok irányítják a közigazgatást. Erről az ügyről közelebbi határozatokat a parlamenti ülésnek bezárása után fog hozni a minisztertanács.

A *Dimineata* értesülése szerint különben

közigazgatási törvény új módosító tervezetét az őszi ülésen kezdi meg tárgyalni az új parlament. Addig is azonban, tekintettel a községi választások közeli terminusára, még ezen a nyári ülésen a kormány egy másik tervet kíván megszavaztatni, amelyben a következő pontok szerepelnek: 1. A városok és községek új beosztása. 2. A községi választásokra kiadandó új diszpozíciók. 3. A községi szervek számára kiadandó diszpozíciók. A lap értesülése szerint miután a parlament ezt a tervet elfogadta, két hónapon belül a községi választásokat föltétlenül kiírják.

Az aradi bridgeverseny utolsó jelentkezési napja ma van

A zsüri hétfőn ül össze — A rendezőség elkészítette az írásra vonatkozó új szabályokat

Pénteken este hét órakor zárjuk le a bevezetéseket az Aradi Közlöny és a Lloyd Klub által közösen rendezett nagyarányú bridgeversenyre, amelyre a mai napon is számos új nevezés érkezett be. A nevezési határidőt semmi körülmények között sem hosszabbíthatjuk meg. Tehát még ma lehet jelentkezni az Aradi Közlönynél, a Lloyd Klubban és a Hajós Egyesületnél. Már most megállapítható, hogy mindenki, aki csak számít az aradi bridgevilágban, részt vesz az augusztus 24-iki versenyen, amelyen eldől, kik fogják Aradot képviselni a sítófoki nemzetközi versenyen.

A verseny meggyorsítása céljából az összes technikai előkészületek már napokkal előbb történnek meg. Hétfőn délután öt órakor gyűlnek össze a Lloyd Klubban a zsüri tagjai, akik kisorsolják a helyezéseket és megállapítják, kik milyen vonalon és melyik asztalnál játszanak. Gondoskodás történt arról is, hogy a verseny ne húzódhasson a késő éjszakai órákig. Este kilenc órakor kezdődik meg a Lloyd Klubban és amennyiben megállapítást nyer, hogy a verseny elhúzódik, úgy augusztus 25-ikén este fejezik be. Ez mindenestre kényelmesebb a játékosok számára, akiknek sokkal fárasztóbb, ha a késő éjszakai órákig kell egyfolytában játszaniuk. A rendezőség egyébként a verseny résztvevőinek tájékoztatása céljából elkészítette az írásra vonatkozó szabályokat, amelyeket alább adunk:

Az internacionális írásmód ismeretelése

Egy év óta a kontinens összes nemzetinek bridge szövetségei és klubjai elfogadták a newyorki Whist Club írásmódszerét és ezzel az egész világon a kontrakt bridge terén ez az írásmód lett irányadó. Aradon ugyan még csak szórványosan használják ezt az írásmódot, de a versenyrendezés elírásának megfelelően a 24-iki bridgeversenyen ezt az írásmódot kell alkalmazni. Ez az írásmód sokkal logikusabb, mint az eddigi és bár első pillanatban kompli-

Ha összehasonlítjuk ezen írásmódot az eddig használt plafond írásmóddal, a következő lényeges különbségeket látjuk:

A bemondott és megcsinált trikkéért járó pontok itt lényegesen magasabbak. Ezáltal a vonal alatti pontszámok a robber végeredményével erősen befolyásolják a végösszeget. Különösen áll ez kontra és rekontra esetén.

Két szanzaduért járó 70 pont felírása után a mans megcsinálásához egy pikk vagy kör trikk elég.

Feltűnő a bukásért járó büntetőpontok megállapítása, amely fokozatosan és különösen kontrázás esetén igen jelentékenyen emelkedik.

Célszerű lenne, ha a játékosok kivágnák az Aradi Közlöny-ből a fenti szabályokat és megőriznék a versenyig. A szükséges egyéb tájékoztatást a versenyzők még a verseny kezdete előtt írásban kézhezkapják.

Az előkészületek tehát javában folynak és Arad bridgezői érdeklődéssel várják az augusztus 24-iki verseny eseményeit, annál is inkább.

Sikerült Piccard professzor sztratoszféra-repülése

Csütörtökön hajnalban startolt a léghajó — Az első életjel szikratávíron — A szél az Adriai-tenger felé sodorta a léghajót — A sikeres leszállás — Négyezer méterig kísért egy repülőgép Piccard lég-gömbjét és filmfelvételeket csinált a repülésről

Zürichből jelentik: A tudományos világ hatalmas érdeklődése mellett, ma reggel megtörtént Piccard professzor sztratoszféra repülésének startja. A már mult szombatra tervbevetett indulásnak meteorológiai szempontból igen alkalmasnak mutatkozott a mai hajnal és simán is történt meg a több, mint 30 ezer ember előtt végbement felszállás. Tegnap egész éjjel dolgoztak a szakemberek Pic-

Pesten legyen az első utja

Korma

LAJOS

a kalapos,

kinek nyakkendője, inge, pijamája Legszébb,

Legjobb

és Divatos,

Károly-körút 3. szám, a sarkon.

mert annak győztese által Arad első ízben jut szerephez nemzetközi bridgeversenyen.

A hozzánk intézett és több oldalról megnyilvánult érdeklődésre ismételtelen közöljük a verseny résztvevőivel, hogy

Arad bridgebajnok-párisa az oklevelen kívül egy-egy ezüst plakettet, míg a második pár egy-egy bronz plakettet kap az Aradi Közlönytől.

H. Sziklay Gizi tánc tanárnő

Strada Cereetasilor 7.
(Szent Pál-utca)

tánciskoláját szeptember 1-én (csütörtök este) megnyitja

kezdők és haladók részére. Beiratkozás és bővebb felvilágosítás ugyanott. Külön délutáni gyermek- és diák-kolonok. — Magán-órák és magán-kolonok tanítása a legujabb mondain-táncokból. — Balettánc-kiképzés és ritmikus torna tanítása.

káltabbnak látszik, igen egyszerű. Valószínű, hogy rövidesen — mint mindenütt az egész világon — csak ezen rendszer szerint fognak írni a bridgejátékosok Aradon is.

Az internacionális rendszer szerint egy mans megcsinálásához 100 pont írása szükséges. Ha az adu treff vagy káro 20 pont, kör vagy pikk 30 pontot ír minden egyes trikkért. Szanzadu 35 pont. Kontrázva minden trikk duplán, rekontrázva négyszeresen ír. Minden szűr trikk mansban 50, bellben 100, kontrázva kétszeresen, rekontrázva négyszeresen. A vállalt trikkszám teljesítése nem ír külön. Jogosulatlan kontra mansban 50, bellben 100, rekontra kétszerese. Bemondott kis slemmé prémiuma mansban 500, bellben 750, nagy slemmé mansban 1000, bellben 1500. Bukás esetén az ellenfél nem írja a prémiumot.

4 honör egy kézben 100, 5 honör egy kézben 150, 4 ász egy kézben 150. Mans-prémium nincs. Robber prémiuma 500, ha mindkét fél manst csinált és 700, ha az ellenfél nem csinált manst

Bukások száma	1) Mansban			2) Bellben		
	kontra nélkül	kontrázva	rekontrázva	kontra nélkül	kontrázva	rekontrázva
1	50	100	200	100	200	400
2	100	200	400	300	600	1200
3	150	400	800	500	1000	2000
4	200	600	1200	700	1400	2800
5	250	1000	2000	900	1800	3600
6	300	1450	2800	1100	2200	4450
Minden kör,	50	400	800	200	400	800

card ballonjának megtöltésén és 4 óra minden készen állott. A kora reggeli órák eltelére, az érdeklődő közönség ellepte a dübendorfi repülőteret, amelynek soraiban ott volt Eckenert, a Zeppelin parancsnoka is.

Piccard professzor egyáltalában nem látzott elfogódottnak, vagy megindultnak a startja előtt, nyugodtan elbeszélgetett családjával, feleségével, négy gyermekével, akiket, mielőtt a gondolába szállt volna, hosszasan megcsókolt. Négy órakor jelt adott Piccard tanár az indulásra. Asszisztense, Costins után lépett fel a léghajóba, amely néhány perc múltán, a tömeg lelkes éljenzése közepette, hatalmas gyorsasággal emelkedett fel. Kétezer méterig a tömeg követte a ballont pillantásával, azután azonban eltűnt az emberek szemei elől. Hat óra harminc perckor már jelentkezett a szikratávíron és közölte, hogy a barometere 10.000 méteres magasságot mutat.

Fél óra múltán a légkömböt Chur közelében látták, majd a svájci határállomást átréplve, a ballon észak felé vette útját. Nyolc órakor a ballon a Vaduzzal szemben lévő rajnai városka fölött volt látható, onnan Tirol felé fordult. Az alpesi völgyek felett uralkodó köd miatt, a légkömb szemmel tartása nagyon nehéznek bizonyult. A legközelebbi jelentést háromnegyed kilenckor Sandeckből adták le, hogy éppen akkor haladt el a helység felett a ballon. Kilenc órakor az arlbergi Stanen felett észlelték Piccardékat, háromnegyed óra múltán Piccard újabb rádiógrammal adott magáról életjelet.

„Minden rendben van. Félúton vagyunk

Zürich és Merán között. Magasságunk: 14—15.000 méter.“

Tizenegy órakor a berni alpok felett látták elhaladni a légkömböt, de akkor már oly magasan volt, hogy csak holdnagyságúnak látszott. Fél tizenkét órakor fogták fel a professzor szikratávíratát ismét, amelyben nagy hidegről panaszkodik és a magasságot 16.500 méterben jelölte meg. Délben érkezett a Garda-tó fölé, fél óra múltán újból jelentkezett:

„Hamarosan leszállunk, hogy ne repüljünk az Adriához.“

Később Trento és Velence között fedezték fel a ballont, amint gyors iramban sodródik az Adriához. A kora délutáni órákban a trentói menedékházból pillantották meg a léghajót, négy órakor pedig a Desezanónál vették észre. Veronánál már nyilvánvaló volt, hogy Piccard leszállni készül, mert a légkömb mindössze 1000 méter magasságban mozgott, sőt később mozdulatlannak látszott, nemsokára a szél tovább sodorta a léghajót Mantua felé és, amint az esti jelentések beszámoltak, Piccard professzor 5 óra tíz perckor a Garda-tótól délkeletre, Verona és Mantua között, Cavalare Montalbanonál, asszisztensével együtt, simán, minden baj nélkül földet ért. Repülése tehát sikerült, kérdés azonban, hogy tudományos szempontból is kielégítő volt-e.

Piccard professzor utjának egy része egyébként a közeljövőben megjelenik a mozgó lepedővásznán is, amennyiben startját felvették hangosfilmre és egy repülőgép 4000 méterig követte; mialatt mindvégig fotografálta, csak ezután hagyta abba a légkömb kíséretét.

CORSO-MOZGO mai műsora!

WEYGAND TIBOR bucsuzik!

A híres rádió és dalénekes személyes fellépése minden előadáson szenzációs új műsorról és

ZSUZI RENDET CSINAL

zeuséi vigjáték pajkos lányok életéről a nevel-intézetben.

Trus van Alten, Szőke Szakáll, Franz Lederer. Rendes, nem emelt helyárrakkal!

MA D. U. 3 órakor!

A FEHÉR SZINFONIA

Renata Müller és, Luis Trenkerrel, a „Császár-vadász” íőszereplőjével és többzórós skybárikokkal. Nagyszerű sportfilm a svájci hómozókról.

JEGY LEJ 8.—

Rendeletben szabályozták

az aradi nyugdíjkifizetések sorrendjét

Három fizetési osztályt állapítottak meg --- Minden hó 20-án kell fizetni a nyugdíjakat

A nyugdíjkifizetések sorrendjére vonatkozólag a pénzügyminiszterium már több ízben küldött le utasítást az aradi pénzügyigazgatóságához, amely azt szigorúan be is tartotta volna, ha a rendelet mellett a miniszterium pénzt is küldött volna a nyugdíjak fizetésére. Pénz ugyan ma sem jött, viszont a miniszterium újabb terjedelmes utasítást küldött a pénzügyigazgatóságához, amelyben előírta, hogy a jövőben milyen sorrendben kell a nyugdíjakat kifizetni. A sorrend a következő:

1. Az 1877—78. évi hadjárat veteránjai és hadiözvegyei. 2. Nyugdíjak 5000 lejig. 3. Nyugdíjak 5000 lejen felül. A rendelet a továbbiakban előírja, hogy a fizetés milyen módon történjen az adóhivatalok pénztárainál, azonkívül a nyugdíjkifizetéseknek a már fent megállapított sorrend szerint, minden hó 20-án

kell megtörténni. Az utasítás azután részletesen felsorolja a megyei adóhivataloknál történő nyugdíjkifizetések körüli eljárásokat, valamint a szükséges intézkedéseket a kifizetés sorrendjének zavartalanosságával kapcsolatban.

Az újabb rendelet tehát leérkezett, viszont egy sorában sincs említés téve arról, hogy a nyugdíjkifizetésekhez szükséges akreditívok is ugyanilyen pontossággal fognak leérkezni a pénzügyigazgatóságához. Mert a kifizetések sorrendjét — ami egészen természetes — csak akkor lehet betartani, hogyha a pénzügyigazgatóság tényleg tud is fizetni.

Itt írjuk meg, hogy a pénzügyigazgatóság nyugdíjgyosztálya most készült el a miniszterium által kért kimutatással, amely az újonnan megállapított nyugdíjak összegére vonatkozik. A kimutatást a mai napon küldték fel a miniszteriumba.

Három megyei interimárbizottságot

oszlattak fel különböző szabálytalanságok miatt

Menyháza község tanácsa szabálytalanul utalt ki pénzt a községi alapokból — Négy millió lej kölcsönt kapnak az árvizkárosult aradmegyei gazdák

Aradmegye interimár-bizottsága a legutóbbi napokban újra három aradmegyei községtanácsot oszlattatott fel. A feloszlások fogantatását célzó rendelkezéseket az illetékes járási főszolgabírók már kézhez is vették, így tehát befejezett tényekről van szó. Ugyanakkor pedig a megyei interimár-bizottság mindegyik község élére interimár-bizottságokat nevezett ki, melyeknek tagjai természetesen mind nemzeti-parasztpárti bizalmi emberek.

A feloszlattott községtanácsok új szériájának sorát Odvosi község tanácsa nyitotta meg. A radnai főbíró tett jelentést róla, hogy az odvosi községtanács szabálytalanul gazdálkodott a községi faállománnyal, megkerülve az illetékes erdőigazgatóság fórumát. Ezenfelül a községtanács nem tartotta be a községi állatorvos utasításait sem. Mindezek alapján a megyei interimár-bizottság megállapította a rossz közigazgatás vétségét és ezért elrendelte az odvosi községtanács feloszlását. Az új odvosi interimár-bizottság elnökévé Stoi Dimitriet, tag-

jaivá pedig Crasován Jánost, Dubestian Demetert, Socosan Demetert és Dubestian Izidort neveztek ki. Az új községi vezetőséget a radnai főszolgabíró iktatta be.

Az odvosi tanácséhoz hasonló sorsra jutott az aradlak által kedvelt Menyháza-fürdő községtanácsa is. A menyházai községtanács esetében a sebesi főbíró tett jelentést hivatalos uton Aradmegyei vezetőségének. A menyházai községi vezetőség a községi iskola építkezésénél követelt el szabálytalanságokat, egyszerűen elmulasztván értesíteni intézkedéseiről illetékes felsőbb fórumait, sőt egy nyilvános árlejtés során éppen az egyetlen résztvevő községi tanácsosnak, névszerint Condea Iliariének adták ki az illető közmunkát. Erről a tényről a sebesi főbíró hivatalos jelentése alapján értesült Aradmegye interimár-bizottsága, amely határozatot hozott a menyházai községtanács feloszlásáról, egyben új interimár-bizottságot nevezve ki az eltávolított vezetőség helyére. Eszerint az új menyházai primár pozíciójára Dragos Floreat, a bizottság tagjaivá pedig Dragos Mihályt és Groza Floriant neveztek ki. A megyei vezetőség rendelkezéseit a sebesi főszolgabíró a megyei prefektus képviselőjében végre is hajtotta már, megállapítván, hogy az előző tanács Condea Iliariének 27.400 lejt jogtalanul ki is fizetett már a szabálytalanul megszerzett közmunkák előlegeként. Ebben az ügyben a vizsgálat még bizonyára érdekes leleplezésekkel fog szolgálni.

A harmadik aradmegyei községi vezetőség, amelyet sorsa elért, a kis Marosvárad-Varadia de Mures község éléről távozik, apróbb adminisztrációs szabálytalanságok miatt. Az új marosvárad-i interimár-bizottság elnökévé Suciu Györgyöt, tagjaivá pedig Dragan Jánost, Barla Jánost és Herbei Iustint neveztek ki.

Aradmegyei vezetőségének beavatott köreiben különben fokozott érdeklődéssel várják haza a jövő hét elejére dr. Lázár Ágoston megyei prefektust. A beavatottak értesülései szerint nincs kizárva, hogy Aradmegyei prefektusa általános meglepetést keltő újdonságokkal jön haza, amelyeknek különösen személyi jelentőségük lesz a megyei közigazgatásban. Remélik különben azt is, hogy a belügyminiszterium helyben fogja hagyni most már Lázár dr. ujjáépítési tervét és a hozzátartozó költségvetési tervezetet, mely négy millió lejes megyei hosszlejárati hitelhez fogja juttatni mind azokat az aradmegyei gazdákat, akiket a tavasszal árviz-kár ért.

Színház — Irodalom — Művészet

A bürokratizmus korlátai közé szorították a nyilvános előadásokat

Rendelet az aradmegyei prefekturához

Figyelemreméltó rendelet érkezett Aradmegyei vezetőségéhez a kultuszminiszterium színházügyi vezérigazgatóságától. A rendelet, amelyet Mavrodí Sándor kultuszminiszteri vezérigazgató írt alá, gyakorlati utasításokat közöl a megye vezetőségével a nyilvános előadásokra vonatkozólag általában, tekintet nélkül arra, hogy ezeket az előadásokat kimonodott színházi előadásoknak nyilvánítják-e, vagy sem. Ennek a rendelkezésnek az informatív jellegű kiadására a rendőrség központi főfelügyelője kérte fel a kultuszminiszteriumot, amely számos esetben mindig közvetlenül fordult gyakorlati felvilágosításért a miniszteriumhoz. Az Aradi Közlöny munkatársának alkalma nyílt betekintést nyerni ebbe a rendkívül érdekes rendeletbe, amelynek utasításait — tekintettel arra, hogy számos foglalkozási ágat joggal érdekelhet — alább ismertetjük:

— A családi színházak, varieték, bárók, sörözők, éttermek és kávéházak tulajdonosai — írja a miniszterium rendelete — akiknek a helyiségeiben műsor folyik, a következő utasításokat kötelesek betartani:

1. Szükséges, hogy a miniszterium által kibocsájtott engedéllyel rendelkezzenek artisták szerződésére. Enélkül az engedély nélkül nem alkalmazhatnak az illető tulajdonosok sem magános előadási számokat, sem jazzzenekarokat, sem semmiféle más produkciókat. 2. Szükséges, hogy a náluk működő artistákkal vagy egyes művészi csoportok vezetőivel szerződést létesítsenek, amelyet be kell mutatni a Drámai és Lírai Művészek Szindikátusának. 3. Kötelesek a szerzők egyesületének szülői illetéket rendszeresen megfizetni. 4. Mindegyik tulajdonos, aki művészi programot tart, kötelezve van arra, hogy a műsor 30 százalékában román állampolgárságu művészeket alkalmazzanak, ha helyiségük I. osztályú és 50 százalékot, ha helyiségük II. osztályú kávéház vagy étterem. 5. Mindegyik tulajdonos kötelezve van rá, hogy a miniszteriumba beküldje az általa szerződötött művészek névjegyzékét, az illetőknek teljes adataival együtt. Ez a kimutatás két példányban küldendő el.

A rendelkezéseknek a művészeket illető része ugyancsak nem fukarkodik a céliránytalan bürokratizmus kinövésével. 1. Minden művésznek rendelkeznie kell szindikátusi igazolvánnyal, valamint 2. ezenfelül egy olyan igazolvánnyal, amit a miniszterium állít ki. Enélkül fel sem léphet — írja a rendelet. Érvényes szindikátusi igazolványok: a Drámai és Lírai Művészek Szindikátusa által (Bucuresti és Cluj), a Scena által, a Sindicatul Artistilor által kibocsájtott rendes tagsági igazoló-könyvecskék. Egy esetben sem érvényesek: a „Loja” által, a Sindicatul Artistilor Lirici által, vagy bármely más újnevű társaság által kibocsájtott könyvecskék.

Ami a zenekarokat illeti, ezekre vonatkozólag a rendelet külön intézkedik. Minden zenész kötelezőleg tagja kell hogy legyen az Instrumentális Művészek Szindikátusának. 2. Mindegyik zenekar a miniszterium működési engedélyével kell hogy rendelkezzen. 3. Bármely zenekarról is van szó, a román állampolgárságu tagok legalább is 70 százalékát kell hogy reprezentálják a tagok össz-létszámának.

A mozikat illetően a rendelet azok számára, amelyekben műsorközbeni előadások szerepelnek, ugyancsak szigorú kötelező erővel miniszteri engedély beszerzését írja elő.

A szigorú rendelkezésekre felhívja a miniszterium Aradmegyei vezetőségének figyelmét, egyben felkéri a megye prefektusát, hogy a rendelkezések szellemében rendeleteit megelőző adja ki. Aradmegyei vezetősége a fentiekben ismertetett rendelkezést másolatban megküldötte a megye valamennyi járási főszolgabírójának és községi tanácsának.

A letartóztatott aradi butor-gyáros szabadlábra helyezése ügyében nem történt döntés

Costa János dr. törvényszéki bíró állapítja meg a főtárgyalás napját

A fogsága kitöltése céljából letartóztatott aradi butorkereskedő — akinek ügyéről az Aradi Közlöny már beszámolt, — még mindig az aradi ügyészség fogházának lakója. Mint ismeretes, egy Fuchs nevű aradi kereskedő személyében új mentőtanu jelentkezett, aki igazolta kihallgatása alkalmával, hogy a kereskedőnek jogában állott a feljelentő nevét a váltóra írni, miután erre felhatalmazása volt. Ennek alapján a törvényszék elrendelte az ügy újrafelvételét és az aktákat Costa János dr. törvényszéki bírónak osztották ki: áttanulmányozás és a főtárgyalás kitűzése céljából. Eredetileg ma akart dönten a törvényszéki bíró a főtárgyalás ügyében, azonban ma vádpancsei tárgyalása volt és így a butorkereskedő ügye péntekre maradt. A főtárgyalás kitűzése után a kereskedő jogi képviselője nyomban kérvényt nyújt be, amelyben az ügy eldöntéséig, illetve a főtárgyalásig kéri védenet a szabadlábrahelyezését.

Már megkezdődtek a Román Állami Osztálysorsjáték V-ik osztályának húzásai.

A 37 napig tartó húzás alatt (Augusztus 10—Szeptember 16)

Lei: 195,870.000 nyeremények lesznek kisorsolva.

A nyilvános húzások Bukarestben a Fundatia Universitara Regele Carol I., Piata Palatului Regal-ban lesznek megtartva.

Elhunyt Bérczy Ödön aradi tanító

Harmincöt év a kultura szolgálatában

Őszinte és általános részvétet keltezt Arad társadalmi körei előtt és különösen az ifjuság körében az a hír, hogy B é r c z y Ö d ö n, a közszeretben álló aradi tanító, ma hajnalban hirtelen elhunyt. Valóban munkás, szorgalmas és becsületben eltöltött élet után tett pontot az elkerülhetetlen vég: Bérczy Ödön mintaképe volt a magyar tanítóknak, a tudomány lelkiismeretes, hűséges szolgáinak. Harmincöt éven keresztül vetítette a zsenge, fiatal lelkekbe a tudás fényét, mint elemi iskolai tanító, vezette be Arad ifjuságát évtizedeken keresztül a művelődés csarnokába. Határtalan türelemmel és szeretettel foglalkozott tanítványai-val, akik valóságos rajongva vették körül. Mindegyikhez volt egy jó szava, megértő, nemes lelke mindig megtalálta a helyes utat a gyermeklélekhez.

Juniusban, a tanév befejezésénél még ott ült a Kulturpalota elemi iskolájának katedróján és levizsgáztatta növendékeit. Sokat panaszkodott már az év elejétől kezdve, hogy nem bírja már sokáig a tanítást és úgy tervezte, jövőre nyugdíjba vonul. Az erőteljes testalkatu ember egészen magába roskadt. Nagyon lefogyott és fáradt tartásán látszott, hogy betegség pusztít szervezetében. Bérczy Ödön azonban nem akarta elismerni, hogy beteg, csak fáradtnak érezte magát és nyugalomra vágyott. Két hónap előtt azonban egy hirtelen fellépett gégetuberkulózis ágyba döntötte. A bajt későn fedezték fel és bár gondos orvosi kezelés alatt állt, számára már nem volt mentés. Ma hajnalban Bérczy Ödön hirtelen heves rosszullet vett erőt. Családjá áthívatta a szomszédságban lakó dr. Frint kezelőorvosát, azonban az orvos csak annyit állapíthatott meg, hogy a nagybetegen már nem lehet segíteni. Bérczy, aki nem hitte, hogy betegsége komoly, még utolsó perceiben is arról beszélt, hogy neismokára meg fog gyógyulni. Hajnalban fél öt órakor bekövetkezett a halál.

Bérczy Ödön Aradon született 1878-ban. Iskoláit Aradon végezte és miután képesítését megszerezte, előbb Aradmegyében, majd Aradon tanított. Mint fiatal tanító megnősült és a tudományon kívül, csak családjának élt. Felesége, született Popi Stefánia, leánya, Lujza, férj. Draganescu Szilveszterné és fia, Bérczy László ügyvédjelölt gyászolják. Ezenkívül 77 éves édesanyját, néhai Bérczy János aradi rendőrkapitány özvegyét, valamint az aradi Bérczy-, Haller-, Draskovits- és Dobos-családokat érintette fájdalmasan Bérczy Ödön elhunyt. Temetése holnap, pénteken délután 7 órakor lesz a felsőtemető halottasházából, a római katolikus vallás szertartásai szerint. A Kulturpalota elemi iskolájának igazgatósága ezúton is felhívja jelenlegi és volt növendékeit, valamint a szülőket, hogy az elhunyt tanító temetésén minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Egy aradi téglagyáros letartóztatását Eladatta a bűnügyi zár- lat alá vett téglákat — kérték az ügyészségtől

A vizsgálóbíró dönt a kérelemre vonatkozólag

Szenzációs fordulat állott ma be a család címén feljelentett aradi téglagyáros ügyében, amelyről annakidején az *Aradi Közlöny* számolt be. Mint ismeretes, a téglagyárost *Varsányi János* gazdálkodó jelentette fel család címén és feljelentésében elmondotta, hogy *Muntean Victor* téglagyáros két hold, téglakészítésre alkalmas földet vásárolt tőle 45.000 lejért és tízezer tégláért. A vételárát július 15-ikéig kellett volna kifizetnie, azonban a terminus lejártával a gyáros kijelentette, hogy a földre nem reflektál és visszaadja. Időközben azonban nagymennyiségű téglát készítet a földből. A gazdálkodó nevében dr. *Perényi* ügyvéd család címén feljelentést tett a téglagyáros ellen és kérte, hogy Muntean kétszázezer téglából álló készletére rendeljék el a bűnügyi zárlatot.

Ez meg is történt, *Vulpe Constantin* főügyész elrendelte a bűnügyi zárlat foganatosítását, amelyet a rendőrség végre is hajtott.

Ma délelőtt az ügyészségen *Varsányi János* újabb feljelentést tett *Muntean Victor* ellen. Ebben elmondotta, hogy a téglagyáros a bűnügyi zárlat alá vett téglák egy részét eladta és elszállította. A feljelentő ugyanis egy embert fogadott, akinek kötelessége volt a lefoglalt téglát őrizni. Ennek dacára *Muntean* a város, valamint egyes magánvásárlók számára adott el újabb mennyiségeket és nem törődött a felfogadott őrt tiltakozásával. Ezúttal sikkasztás címén tettek feljelentést a téglagyáros ellen és kérték letartóztatását. Az ügyet *Seracu* vizsgálóbírónak osztották ki, aki holnap tanulmányozza át az érdekes ügy aktáit és akkor dönt a további teendőkről.

Másfél millió lej adótartozás miatt egy aradi bank autóit leállítja a rendőrség

Bonyodalmak egy miniszteri rendelet következtében --- Érdekes beadvány az aradi pénzügyigazgatóságához

Az aradi rendőrség autóügyosztályához most érkezett át az aradi pénzügyigazgatóság kimutatása azokról az autótulajdonosokról, akik mint adóhátralékosok szerepelnek az adóhivatalok nyilvántartásaiban. A kimutatás szerint közel 150 aradi autótulajdonos nem egyenlített ki az idei adóit és ezek ellen a pénzügyminisztérium rendelete alapján az adóvégrehajtó közegek a legszigorúbban járnak el. A minisztérium utasítása szerint ugyanis ezeknek az autótulajdonosoknak a hajtási igazolványát és rendszámát a rendőrség bevonja, ugyanakkor pedig a pénzügyigazgatóság zárlat alá veszi a forgalomból kivont kocsikat.

A rendelet alapján már most megállapítható, hogy a legvisszásabb jogi esetek állnak elő és ezzel kapcsolatban egy aradi nagy pénzügyigazgatóságához, amelyben sürgős intézkedést kér. A pénzügyintézet beadványában rámutat arra, hogy 1 millió 500.000 lejes adóhátraléka fellebbezés alatt áll, amelyben a fellebbezési bizottság még a mai napig sem döntött. Bár a pénzügyintézet által beadott fellebbezés oly érvekkel van alátámasztva, amelyeknek figyelembe vételével a fellebbezési bizottság minden bizonytalanságot megszüntetve az adóhivatal határozatát, az illetékes adóhivatal erre való tekintet nélkül a bankot is fölvette az adóhátralékosok kimutatásába.

Ennek az alapján az aradi pénzügyigazgatóság autóügyosztálya a pénzügyintézet autói-

nak lefoglalását kérte a rendőrségtől s így előállhat egy napon az a helyzet, hogy a bank autóit a rendőrség kivonhatja a forgalomból, a kocsikat pedig a pénzügyigazgatóság veszi szoros zár alá. Holott jogilag az ügyben addig nem lehetne dönteni, amíg az adófellebbezési bizottság a másfélmillió adófellebbezés ügyében nem döntött. A pénzügyigazgatóságon az a nézet alakult ki, hogy a törvény nem intézkedik kivételes esetekről, hanem egyetemlegesen az adóhátralékos autótulajdonosokról beszél és így valószínű, hogy a pénzügyintézet autóit, annak dacára, hogy ténylegesen a pénzügyintézetnek nincsen adóhátraléka, a rendőrség kivonja a forgalomból.

A szovjetcsapatok előrenyomultak Mandzsuriában

A mandzsu-kormány követeli a csapatok visszavonását.

Csangesungból jelentik: A mandzsuri kormány jegyzékkel fordult a szovjet hatóságokhoz, amelyben tiltakozik az ellen, hogy orosz csapatok nyomuljanak be mandzsu-területre. Szovjetkatonaság ugyanis formális hadállásokba ásta be magát Mandzsuli közelében és farkasszemét néz mandzsu legénységgel. A mandzsuri kormány a hadállások lerombolására és a katonaság visszahívására hívja fel a szovjetet.

Jön!

Nyári színház.

Jön!

U F E R I N I

teljes társulatával, soha nem látott új műsorával, bámulatos attrakciókkal, minden képzeletet felülmúló mutatványaival. A szenzációs műsor keretében fellép **KISS MANYI**, közismert kitűnő erdélyi szubrettprimadonna.

HIREK

Hazatért a Pál-uccai fiú...

Jó pár évtized múlt el azóta, hogy Molnár Ferenc a legszebb diákregegy impressziót szerzte a budapesti Pál-uccában... Molnár Ferenc, a Pál-uccai fiú, a leghíresebb színműtrója lett Európának. A Pál-ucca környékéről már rég elköltözött és a világvárosok vándora lett: hírneve bejárta az egész világot. Mindennütt, hármernye utazott, megelőzte darabjainak sikere és a kiváltságosoknak járó tisztelettel fogadták. Beutazta egész Európát, a fővárosok legelegánsabb hoteljeinek vendége volt és belekóstolt a különböző nyugati országok életébe. Haza, Budapestre csak egy-egy darabjának premierjére látogatott el és valami ütze, hajtotta ismét ki, a nagyvilágba...

Most olyan híreket hozott Budapest felől a szél, hogy — vége a világcsavargásnak: Molnár Ferenc végleg hazaköltözik Budapestre, ahol egy évvel ezelőtt, amikor leányának második gyermeke is megszületett és így kétszeres nagyapa lett, villát vásárolt. A Nyul-uccában a híres, nevezetes Bruszt-féle villát vásárolta meg, átszámítva kétmillió lejért. Körülbelül egymillió lejes költséggel átépítette és most az elegáns, kényelmes villa készen várja lakóit. Molnár Ferenc együtt fog lakni a villában leányával és unokáival, mint lehiggadt, boldog nagyapa. Vége a világvándorlásnak: a Pál-uccai fiúból, aki visszatért hazájába, most Nyul-uccai nagyapa lett...

— **IDŐPROGNÓZIS.** Tulnyomóan derült, száraz, igen meleg idő várható.

CENTRAL MOZGÓ: HOLLYWOODI NÁSZ.
Harold Murray, Norma Terris, Palásthy Irén.
SELECT MOZGÓ. A HETEDIK PARANCSO-
LAT. Janet Gaynor, Charles Farrell.
Előadások fél 8 és fél 10 órakor.

— **Autószerencsétlenség érte Sturdza György herceget.** Iasi-ból jelentik: Könnyen végzetessé válható autószerencsétlenség történt Iasi-tól néhány kilométernyire. Sturdza hercegnő 60-as ren dszámot viselő autóját fia, Sturdza Gheorghie herceg nyolcvan kilométeres sebességgel vezette a Iasi-i országúton. Iasi és Braazu község között, egy Florica nevű község mellett, kormánytörés következtében, a gép felborult és összetört. A fiatal Sturdza herceg, valamint a kíséretében lévő két osztálytársa: Popescu és Staic Dimu diákok életveszélyes sérüléseket szenvedtek. Mindhármukat beszállították a Spiridon kórházba.

Kérdezze meg az orvosát, hogy mi a véleménye:

— **Vitorlázson az Océánon keresztül.** Londonból jelentik: Ma három fiatalember érkezett Londonba Amerikából, — egy kis vitorláján. A három vállalkozó szellemű jóbarát a hatalmas utat aránylag rövid idő alatt tette meg, minden baj nélkül. Londonnál lefelé vitorláztak a Themzén, amikor a wesiminsteri hid egyik pillérjéhez sodorta őket egy nagyobb hullámvérés. Az összetűtközés következtében a nagy utat járt vitorlás árboca letört.

— **Bucusu Mailátfalván.** A Nagyboldogasszony tiszteletére emelt díszes majlátfalvai templomban bucsut tartottak, melyen a szomszédos falvakból, valamint Temesvárról a Magyar Párt ifjusági tagozata és nagyszámú közönség vett részt. A szent misét Hankó György esperesplébános celebrálta, ünnepléses keretek között. A szent mise ünnepségét nagyban emelte a vingai római katolikus vegyeskar Havlik Vincze karmester vezetése mellett történt vendégszereplése, — mely nagy sikerrel latin és magyar egyházi énekeket adott elő, — valamint a szent mise után az esperesplébános tiszteletére adott bolgár szerenád.

— **Az ir partokról akar Amerikába repülni egy pilóta.** Londonból jelentik: Mellison pilóta ma oceánrepülésre indult. Port MORMECKBŐL startolt, amely az ir partokon fekszik. Szándéka az, hogy megállás nélkül repüljön Amerikába, ami még egyetlen repülőnek sem sikerült, azután pedig rögtön visszafordul, hogy ismét Európába jöjjen.

— **Feljelentett csendőrőrmester.** Érdekes feljelentés érkezett ma be az aradi törvényszékhez. Pop János borossebesi gazdálkodó bűnvádi feljelentést tett az ottani csendőrőrs vezetője, Barbu őrmester ellen, hivatalos hatalommal való visszaélés címén. Feljelentésében a gazdálkodó elmondta, hogy néhány nappal ezelőtt a csendőrőrmester, aki valamilyen okból kifolyólag haragos, bevitte a csendőrségre, ahol megpofozta, majd összevissza verte. Kéri az eljárás megindítását és a csendőrtiszt megbüntetését. Az ügyben megindult a vizsgálat, amely hivatott lesz tisztázni, mennyiben felelnek meg a feljelentésben foglalt vádak az igazságnak.

— **A szegedi rablógyilkos munkásnök nem kerülnek statáriális bíróság elé.** Szegedről jelentik: A szegedi ügyészség döntött a rablógyilkosság kísérlete miatt letartóztatott Fullajtár Mária, valamint Ambrus Borbála munkásnök ügyében, akiknek tettét úgy volt, hogy statáriális bíróság ítélete alá vonják. Az ügyészség vádirata azonban a statáriális bíróság összehívását nem kéri és így a két munkásnök feletti rögtönítélő bíraskodás nem történik meg.

— **A vádtanács meghosszabbította a síndjai gyilkosok vizsgálati fogságát.** Kegyetlenül elkövetett gyilkosság vádlottjai állottak ma az aradi törvényszék második szekciójának vádtanácsa előtt. Jánosi Aurél, Miscuta István és Miscuta Julian síndjai lakosok megölték az év elején Cuedán Vasil ottani gazdálkodót, hogy vagyonát megkaparintsák. Jánosi megfojtotta Cuedánt, azonban a gyilkosság hamarosan napvilágra került és mindhármukat letartóztatták. Miután a vizsgálat még mindig nem nyert az ügyben befejezést, szükségesnek mutatkozott, hogy meghosszabbítsák a letartóztatottak vizsgálati fogságát. Ez ma meg is történt és a törvényszék vádtanácsa újabb harminc nappal hosszabbította meg a gyilkosság tettesének fogságát.

Irodalmi jártasság

Aradon történt meg. Az egyik kávéházban, ahol nagy színészfarsaság ült együtt és az írókról és írónőkről beszélgettek, éppen Courths-Mahler-ről volt szó, amikor arra ment a kávéház rokonszenves igazgatója.

— **Mondd csak kérlek — szólítja meg az egyik színész — Courths-Mahler nő vagy férfi?**

— **Courths-Mahler? — gondolkozik a megszólított — melyik az? Ide szokott járni feketézni?**

— **Éhségsztrájkot kezdtek a kommunisták a Csillagbörtönben.** Szegedről jelentik: A Csillagbörtönben raboskodó harminc kommunista fogoly, a kiknek ügye e hónapban kerül főtárgyalásra, éhségsztrájkot kezdett, úgyhogy mesterségesen táplálják őket.

az ártalmatlan (bécsi)
WALDHEIM
soványító pastillákról?

— **Letartóztattak egy mezőrt, aki rálőtt barátjára.** Ma beszállították az aradi ügyészségre Malita Ignat apateleki mezőrt, aki tegnap összeverekedett egy barátjával és megsebesítette. Malita szolgálat teljesítése közben találkozott Todoca Todorral és rövid szóváltás után levette válláról Flobert-puskáját és rálőtt barátjára, akit a lábán sebesített meg. A csendőrség letartóztatta és Aradra szállította be. Seracu vizsgálóbíró kihallgatta a mezőrt, majd letartóztatásba helyezte.

— **Az állami osztálysorsjáték mai nyeregményhuzása.** Bucurestiből jelentik: Az állami osztálysorsjáték nagyobb nyertesei a következő sorsjegyek: Háromszázezer lejt nyert a 32.857; száztvenezer lejt: 65.800; hetvenözezer lejt: 46.674; negyvenezer lejt: 57.429; huszonözezer lejt: 52.784; huszezer lejt: 71.517, 18.036 és 79.354. Miután a tudósítási telefonjelentés alapján közöljük, a számokért nem vállalunk semminemű felelősséget. Az Aradon eladott sorsjegyek közül a következők nyertek: Hétezer lejt: 16.039, 49.419; ötezeröttszáz lejt: 8466, 8477, 24.985, 26.180, 45.953, 49.444, 55.884, 68.996, 70.671, 70.689, 70.665. — **Értesülésünk szerint a Goldschmidt Bank R.-T. a nyeregményeket azonnal kifizeti, holott azoknak kifizetése csak október 7-én lenne esedékes.**

Augusztus végére hívják össze a német parlamentet

Csupán a tisztségeket töltik be

Berlinből jelentik: P apen kancellár és Loebe, a nemzetgyűlés elnöke között ma újabb megbeszélés volt a parlament összehívására vonatkozólag. A korábbi terv szerint, a parlament augusztus 30-ikára való összehívása végleges. De ekkor csak a tisztségek betöltése történik meg, más napirendi pont nincs.

Már NAGYAPJA ha PESTRE utazott, KOZMA-nál vett KALAPOT, Inget, nyakkendőt és férfidivatot, kap jót és olcsón ugyanott, Budapest, VII., Károly-körut 3. a sarkon. Alapítva: 1860

— **Bovezették a vizsgálatot a verekedő rendőr ellen.** Megirtuk, hogy tegnap este a volt Dezső-ucca 16. szám alatt Mitru Ioan közrendőr véresre vert egy ugyancsak abban a házban lakó napszámost. A napszámost súlyos sérülésével beszállították a kórházba, úgyhogy húzamosabb időbe kerül, amíg kiheveri a verekedés nyomait. A rendőrségen jegyzőkönyvet vettek fel az esetről és Mangra Vazul komiszár megindította a vizsgálatot annak kiderítésére, hogy a rendőr volt-e az oka a verekedésnek vagy sem. Eljárás indul még a volt Karolina-ucca sarkán posztoló rendőr ellen is, mert vonakodott közbelépni, amikor észrevette, hogy társa verekszik.

— **A vér fötfrissítése céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni.** Az egész világon rendelkez az orvosok a valódi Ferenc József viz használatát, mert ez szabályozza a bélműködést, erősíti a gyomrot, javítja a vért, megnyugtatója az idegeket és ezáltal új életterőt teremt. A Ferenc József keserűviz gyógyservertárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Hamiskártyások garázdálkodnak a kolozsvári vonatokon.** A Nagyvárad—Kolozsvár vasutvonalon az utóbbi időben mindjobban elszaporodtak a hamiskártyások. Kedden este Szöllősy Károly kolozsvári vasuti alfőnök hazafelé utazott Kolozsvárra. Utközben a kalauz felhívta a figyelmét arra, hogy az egyik vasuti fülkében hamiskártyások fosztogatták az utasokat. Az alfőnök egy, ugyancsak Kolozsvárra utazó detektívvel, azonnal a fülkébe sietett és igazolásra szólította a kártyásokat. Megállapították, hogy a hamiskártyások azonosak Csáki János, Kapea és Andrásirovottmúltu hamiskártyásokkal. Igazolás közben Csáki Szöllősy felé ütött, aki azonban kikerülte az ütést, majd jól irányzott box-ütésekkel ártalmatlanná tette támadóját. A harmadik osztályu fülke ajtaját rázárták a hamiskártyásokra és a vonat beérkezése után átadták a rendőrségnek.

Kapható egygytárakban és drogeriákban,
Dobozonként 115.— Lej.
Az eredmény meglepő!

— **A Zsidó Diákszövetség előadássorozatában szerdán, este fél 10 órakor dr. Gara Armin ügyvéd tartott magas színvonalu és mély gondolatokban gazdag előadást a zsidó intellektuellek mai helyzetéről. A mindvégig szines és érdekes előadást a jelenlét volt érdeklődéssel hallgattak végig és az előadót végül nagy tapssal jutalmazták.**

— **„Scoala de Industrie Casnica” din Arad (az aradi háziipari iskolában), Deák Ferenc-ucca 34. szám alatt, augusztus 15-én megkezdődtek a beiratások az I. II. és III. osztályok részére és tartanak szeptember 14-ig. A beiratási díj egyszersmindenkorra (a négy évre) 200 lej. Bővebb felvilágosítást az igazgatóság ad, minden nap d. e. 9—12 és d. u. 3—6-ig.**

— **Dr. Lakatos szanatóriuma, Baden bei Wien, a nyári idényben, dacára a teljes üzemnek, mérsékelt áron ad teljes ellátást betegeknek és tüdőlőknek. Az összes gyógytényezők, — külön szivostály dr. Singer Richard egyetemi m. tanár vezetése alatt, — elsőrangú diétás konyha, szórakozások és saját hangos mozi állanak rendelkezésre.**

A vádtanács is elrendelte a gázoló autóbussz sofförjének szabadlábra helyezését

A szemtanúk igazolták, hogy a sofför nem volt hibás a baleset előidézésében

Az aradi törvényszék második szekciójának vádtanácsa ma tárgyalta Reisz János ujaradi sofför ügyét. A sofför, mint ismeretes, vasárnap az ujaradi autóbusszal elgázolt egy tízéves kisfiút, aki gerinctörést szenvedett és meghalt. Seracu vizsgálóbíró tegnap hallgatta ki a soffört, aki fenntartotta a rendőrségen tett vallomását, amely szerint nem volt oka a halálos szerencsétlenségnek. Ezt különben az összes szemtanúk is igazolták és Seracu vizsgálóbíró a vallomások nyomán elrendelte a szabadlábra helyezését. A vizsgálóbíró döntés ellen az ügyészség felfolyamodást jelentett be, mire a vádtanács elé került az ügy.

A vádtanács ülésén dr. Horvath Victor ügyvéd védte Reisz soffört és rámutatott a különböző vallomásokra, amelyek mind megállapítják, hogy Reisz Jánost nem terheli felelősség. A bíróság helyt is adott az érvelésnek, elutasította az ügyészség felfolyamodását és megerősítette a vizsgálóbíró szabadlábra helyezési döntését.

„Forgács Sándor adjon életjelt magáról...”

Különös apróhirdetés, amelyet Budapesten közöltek és amelyet Forgács Aradon olvasott

Meglepő, hogy ne mondjuk, — megdöbbentő hírt közölnek a budapesti lapok. Feltűnő címbetűkkel szedve, olvassuk a következő szöveget: Forgács Sándor, az ismert erdélyi színész — eltűnt! Ez a hír annál is meglepőbb, mert Forgács Sándor a napokban még Aradon tartózkodott és a miután a Janovics-társulat befejezte aradi nyári szerezését, az egyik kora délelőtti vonattal Kolozsvárra utazott. Ha nem láttuk volna felszállni a vonatra bájos, szőke feleségével, Bárdy Terivel együtt, talán még hitelt adnánk ennek a megdöbbentő hírnök és sürgős nyomozást indítanánk a népszerű színész holléte iránt. De mivel egész bizonyosra vesszük, hogy hacsak Aradtól Kolozsvárig el nem hagyja valahol a vonat, ezeket a sorokat Kolozsváron olvassa majd, megnyugtattuk a közönséget, hogy a hírnök a következő bekeretezett hirdetés az elindítója, amely a budapesti lapokban látott napvilágot.

„Forgács Sándor kolozsvári színészt keresi a Pesten élő családja, hogy sürgősen adjon életjelt magáról.” Ezt a hirdetést minden valószínűség szerint Forgács Sándor Budapesten élő első felesége adta le. Mint ismeretes, Forgács Sándor évek előtt elvált feleségétől, aki magával vitte gyermekeit is. Jelenleg felnőtt színésznő-leánya van Forgácsnak Budapesten. Ugy látszik, első feleségéről és gyermekeiről feledkezett meg a kiváló drámai színész, akit most hirdetés útján szeretnének megtalálni Budapesten élő elvált felesége és gyermekei.

— **Kiszabaduk a mérleghamisító lord Kylsant.** Londomból jelentik: Lord Kylsant, az angol hajózási mágus, ma reggel feleségével együtt elhagyta a börtönt és nyugatwalesi kastélyába autózott.

— **Zsebtolvaj-egyetem Kairóban.** London: Kairóban a rendőrség zsebtolvaj-egyetemet fedezett fel, hol ismert nemzetközi tolvajok a legélelmesebb eszközök segítségével oktatták ki az ifju zsebtolvajjelöket pályájuk mesterfogásaira. A tanfolyamok megkezdése előtt a „tanárok” mérgezett töröket és töltött pisztolyokat mutogatva, halállal fenyegették meg a növendékeket, ha elárulnák az intézetet. A tanfolyamot végzett hallgatókat Kairó uccán tanítóik felügyeletével próbautra küldték.

— **Ritka jó álom a sinek között.** Székesfehérvárról jelentik, hogy Kovács Károly löke-rekedő ittas állapotban a vasuti sinek közé fektült le és elaludt. A Szekszárd felől berobogó személyvonat mozdonyvezetője későn vette észre, hogy valaki fekszik a sinek között s mire megállította a vonatot, annak négy kocsija már áthaladt Kovács Károly felett. Csodálatosképpen nem történt semmi baja és a vasuti személyzet alig tudta felébreszteni és rávenni, hogy kijöjjön a kocsik alól.

Klein Erzsébetet, a kommunista diáklányt négyhónapi fogházra ítélték

Mindent tagadnak a vádlott diákok

Budapestről jelentik: Schirilla Achill dr. tanácselnök elnökletével ma tárgyalta a büntetőtörvényszék azoknak a diákoknak a bűnügyét, akik ellen néhány héttel ezelőtt indult meg az eljárás azon a címen, hogy mozgalmat indítottak a kommunista eszméknek a diákság és a levették körében való terjesztésére.

A bűnügy vádlottai Klein Erzsébet nyolcadik gimnazista, ifj. Vass Antal asztalossegéd, Vértess József ipariskolai tanuló és Klein Andor esztergályossegéd. A vád szerint Klein Erzsébet különösen a levetteknek az illegális mozgalomba való bevonásán fáradozott és Kőbányán több agitációs előadást is tartott. Mind a négy vádlott letartóztatásban van.

Elsőnek Klein Erzsébetet hallgatta ki az elnök. A fiatal, 18 évet alig betöltött leány a diáklányok ismert formaruhájában: csikos

szürke bluzban és kék szoknyában áll a törvényszék előtt. A hozzá intézett kérdésekre állandóan határozott nemmel válaszol. Tagadta azt is, hogy bárhol kommunista beszédet mondott volna. Arra a kérdésre, hogy igaz-e az, hogy elfogatása alkalmával Vértess Józseffel éppen a mozgalom kiterjesztéséről tárgyaltak, Klein Erzsébet szintén tagadóan válaszolt és azt adta elő, hogy Vértessel irodalomról és más iskolai tárgyakról szokott beszélni, de a kommunizmusról soha.

A többiek is tagadtak.

A bizonyítási eljárás lefolytatása és a per beszédek után a bíróság Klein Erzsébetet 4 hónapi fogházra, a többieket 2—2 hónapra ítélte el. Vass megnyugodott, a többiek és az ügyész is fellebbeztek. A bíróság valamennyiüket szabadlábra helyezte.

A köd és hőség foglyul ejtette az Aquitaniát

Az óriásgőzöst Wight sziget előtt megállították — Két hajó összeütközött a köd miatt

Londomból jelentik: A Cunard-társaság Aquitania nevű óriásgőzösét tegnap Wight sziget előtt a sűrű köd miatt megállították és még este sem volt abban a helyzetben, hogy befuthasson Southamptonba. Tegnap este érkezett jelentések szerint, az utasokat csak ma reggel nyolc órakor szállítják partra. A fojtó

hőség által támasztott köd a csatorna egész forgalmát megbénítja; Dover és Landsend között a hajók szárai kénytelenek utjukat meglassítani, vagy egészen félbeszakítani. Dover-től mintegy hét mérföldnyire egy Guernsey-gőzös összeütközött az Elsa Essberger hamburgi német tartályhajóval. Az angol gőzös megsérült, de folytatni tudta útját.

Az elcsábított feleség árfolyama

A régi lovagromantika úgy látszik, végleg kiment a divatból, sőt ma már még csak kísérteti sem jár vissza a mult elfeledett világából... Dédapánk még utolsó lehelletükig párbajoztak családi boldogságuk megromlásával és az elcsábított feleség ára a csábító élete volt... Ma — mint a váradvelencei rendőrségen lejátszódott alábbi jelenetből kitűnik, — az anyagias elégtétel toledott előtérbe: az elcsábított feleség utolsó árpfolyama: 10.000 lej... A váradvelencei rendőrségen egy bizonyos Hiris János nevű borbély rontott be az ügyeletes-szobába és ott izgató hangon tett feljelentést Szénássy Ferenc lakatos ellen. Elmondotta, hogy Szénássy állandóan névtelen zsaroló-levelekkel molesztálja és ezekkel a zaklatásokkal szemben a rendőrség védelmébe ajánlotta magát. Természetesen nyomban beidéztek Szénássy Ferencet is, akit kihallgattak, majd szembesítették a feljelentő borbélyval. Ekkor derült ki, hogy tulajdonképpen miről van szó: Szénássy tízezer lejt követelt a felesége csábítójától — kártérítés címen. A követeléstől jegyzőkönyvet vettek fel, amelyet a bíróság elé terjesztenek. Csak azután dől el, hogy jár-e a lakatosnak kártérítés elcsábított feleségéért? Nem lehetetlen, hogy még Szénássynak kell majd fizetnie, amiért — megszabadították a hitlen asszonytól...

— **A hóhullám miatt nem nyitnak a berlini színházak.** Tegnap este lett volna a Theater am Admiralspalast megnyitó és egyben bemutató előadása, a „Nagy Katalin”, a címszerepben Alpár Gittával, de az előadást a Berlinben már szinte türhetetlenné vált hőség miatt, utolsó pillanatban lemondották. Ugyancsak a hóhullám miatt halasztották el a Theater des Westensben a Tauber premiért.

— **Nagyon gazdagok az amerikai nők.** Az amerikai „Atlantic Monthly” című folyóirat statisztikája szerint az amerikai vagyon 40 százaléka nők kezében van. Körülbelül ugyanannyi milliómósnó van, mint amennyi milliómósnó férfi. A Westinghouse-részvények közül 1.078.000 van 8211 nő birtokában, 1.332.000 darab pedig 7687 férfi kezében. Az életbiztosítási kötvények haszonélvezői 80 százalékban nők. Férfiak örökségét 70 százalékban, nők örökségét 66 százalékban öröklik nők. Amerikában több jó üzlet nőnek lenni.

— **Fürdőszobát, vízvezetékét, gázvilágítást kapott a hortobágyi csárda — még sem jelentkezett új bérlő.** Debrecenből jelentik: A Hortobágyinak szenzációja van: máttól kezdve modern szállodának számít a nagycsárda. Vízvezetékét, fürdőszobát, gázvilágítást és egyéb higiénikus berendezést kapott, csupa olyan követelményt, amit a Hortobágyra ellátogató bel- és külföldi vendégek már régóta sürgették hasztalanul. — Most dr. Torma Gyéza államtitkár süngetésére a város orvosolta végre ezt a régi panaszt. Juliusban kezdték meg a kúrturást a csárda udvarán. Az eredmény eleinte nem volt biztató, végül mégis elegendő és jó vízre, azonkívül meglehetősen mennyiségű földgázra bukkantak. Ezzel szemben megoldódott a vízszolgáltatás és a világítás problémája és a hortobágyi csárda belépett az európai szállodák sorába. A csárda lejáró félben levő bérlőtere ennek ellenére sem jelentkezett új vállalkozó s így a város újabb egy évre meghosszabbította a régi bérlő. Engli János szerződését.

— **Szépítési tömeghisztéria Londonban.** A londoni nők kozmetika segítségével próbálnak harcolni a munkanélküliség rémével szemben. Régebben csak előkelő nők jártak a szépségszalonba, most azonban elárasztják a kozmetikusokat a dolgozó nők óriási tömegei. Azt remélik ezek a nők, ha szebbek lesznek, könnyebben kapnak munkát, vagy kevésbé könnyen veszítik el állásukat. Valóságos tömeghisztériává fejlődött ez a szépítési ház. Néhány hónap múlva nyilván megmutatkoznak majd az eredmények és csak akkor lehet majd határozottan megállapítani, hogy használ-e a ráncatlan arc a munkanélküliség ellen.

— **Kihírdették a kegyelmet a halálraítél gylkos baracktolvajok előtt.** Kecskemétről jelentik: Ismeretes, hogy a kormányzó megkegyelmezett a két ceglédi baracktolvajnak és a halálos ítéletet életfogytiglani fegyházzá változtatta át. A kegyelmi határozat tegnap érkezett meg Kecskemétre, ahol a törvényszék elnöke kihirdette a két gyilkos, Lőrincz János és Szedlacsek József előtt. Ezután a két rabot a törvényszékről átkisérlik az ügyészség fogházába.

— **Hír egy új rákdiagnosztikáról eljárásról.** Egy német tudós, Lehmann-Fatius Henriknek sikerült olyan vegyi eljárást találnia, amelynek segítségével biztosan meg lehet különböztetni a rákbeteg vért az egészséges ember véréől. A felfedezés részleteit a tudós eddig még csak szakkörökkel ismertette meg,

SPORT KÖZLÖNY

Az AAC pályáin megkezdődött az idény legnagyobb szerű tenniszversenye

Minden számban rekordnevezés történt — Az AAC, AKE és Hellas teljes gárdája indult

Arad ezidén bővelkedett a tenniszversenyekben, igaz ugyan, hogy a tavalyi nagy versenyeket nivó tekintetében, egyik sem közelítette meg, mert külföldi, de még más városbeli versenyző sem látogatott el hozzánk és ezt a rossz gazdasági viszonyokban kell keresnünk. Az eddig lebonyolított versenyek mind sorra jól sikerültek, mert úgy az AKÉ-nél, mint a Hellasnál értenek a versenyek rendezéséhez, ezt mutatták a lezajlott erőpróbák. Most, ezalkalommal az AAC próbálkozik és a versenyét hatalmas siker kíséri, mert nevezések tekintetében az idény legnagyobb szabású versenye a mostani. Kivétel nélkül, minden számban rekord-nevezések történtek, úgy, hogy a verseny előreláthatólag el fog huzódni, mert a bő nevezések következtében a pályák túl vannak terhelve.

Az eddigi versenyeken csak az AKE és a Hellas versenyzőivel találkoztunk, most a rendező AAC játékosai is megpróbálkoznak és meg kell állapítanunk, hogy az atléták versenyzői között számos a tehetséges játékos. Nagyon sokról, megfelelő versenytréning után, még hallani fogunk, így például Rodler Manyit, Pfeiffert, Kovácsot és Duffnert tehetségnek tartjuk, de a felsoroltak közül, már fiatalágánál fogva is, Rodler előtt áll a legnagyobb jövő. Itt közöljük az eddig lezajlott versenyszámok eredményeit:

O A Bratislava Békéscsabán fog mérkőzni az itteni Előre ellen, majd a második mérkőzését Gyulán a GyAC-cal fogja megvívni.

O Megalakult Váradon az Atlétikai Liga. Váradon is valaha intenzív atlétikai élet volt, de a mostoha viszonyok miatt — ugyancsak, mint Aradon — ez a sportág visszafejlődött. Most megalakították az Atlétikai Ligát, amelytől Várad sportjának reneszánszát várják.

O A Temesvári AC bulgár turán. A TAC kiváló csapata bulgár turára indult és a temesváriak már vasárnap Szófiában fognak mérkőzni. A második bulgár város, amelyet meglátogatnak Várna, majd hazatérés közben felkeresik Constantát és Bazargicót is.

O Ellentétek a BT és a PLASz között. Budapestről jelentik: A bírójújak miatt ékes ellentétek vannak a BT. és a PLASz között. A Bíró Testület erre a bajnoki fordulóra még delegált játékvezetőket, de amennyiben a jövő héten megegyezni nem tudnak, a profi-mérkőzések vezetését eltiltják a tagokat.

O Magyar csapatok sikere Idegenben. A Buda „11” csapata Reichenbergben egy ottani kombinálttal vette fel a küzdelmet és a budaiak annak ellenére, hogy féldőben 2:3 arányban vesztesre állt a meccs, mégis 4:3-ra győztek. A Lengyel-homj járó Attila Posnanban a Warta ellen 3:2-re győzött. Szünetben még a hazai együttes vezetett 2:0-ra.

O Nagy megvált a Hungáriától. A Hungária válogatott hátvéde, Nagy János megvált egyesületétől, Nagy Franciaországba szerződött.

O Vancsek a Bocskálé. A debreceni profi klub erősíti csapatát, most a Nemzeti Vancsekét szerezték meg.

O Futballtorna Váradon. Az aradi futballtorna sikerén tanuiva, Várad is ugyanezekkel a csapatokkal hasonló torna megrendezését vette tervbe.

Budapestre utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny” Budapestén a következő újságárusoknál kapható

A „Hungaria” nagyszálloda újságárusánál.

A „Carlton” szálloda újságárusánál.

A Keleti pályaudvar főcsarnokában levő nagy újságbúdjában.

Női egyes I. osztály: Somogyi Klári—Szigethy Baba 6:3, 6:1.

Férfi egyes I. osztály: Páll—Tóth 6:3, 6:0. Gitta Sándor—Deutsch 8:6, 6:3. Dr. Crasnic—Somlai 6:1, 6:4. Gitta—Hammel 6:4, 7:5.

Férfi páros II. osztály: Duffner, Adler—Luszt, Farkas 7:5, 6:8, 9:7. Pfeiffer, Kovács—Kusselik, Popetz 6:4, 2:6, 6:4. Korányi, Insztitoritz—Pollák, Juhász 6:2, 6:0. Dr. Crasnic, Deutsch—Holländer, Gitta A. 6:3, 7:5.

Női egyes II. osztály: Rodler Manyi—Färber Mancsi 6:0, 6:0. Berger Lulu—Horváthné 6:2, 6:4. Rodler Manyi—Berger Lulu 6:1, 6:2. Kovács Ilus—Tonkné 6:1, w. o. Kemény Mici—Steinhaus Kató 6:2, 8:6. Deutschné—Kochné w. o. Schwartzné—Kradigáti 6:1, 6:4.

Férfi egyes II. osztály: Somogyi—Juhász 6:3, 6:1. Tóth—Somlai 6:4, 7:9, 6:2. Holländer—Korányi 7:5, 6:3. Kuszalik—Németh 6:2, 6:2. Fábri—Gitta Antal 6:3, 3:0, 6:2. Piláth—dr. Dorka 6:1, 7:5. Páll—Isztray 6:1, 6:4. Fábri—Klein 6:0, 6:1.

Vegyes páros II. osztály: Janzerné, Páll—Steiner Boris, Popetz 6:1, 6:1. Kemény Mici, Somlay—Deutschné. Dózsa 6:3, 6:4. Szigethy Baba, Schwartz—Graf Gizi, Fábri 2:6, 6:4, 6:3.

O A bucuresti-i Juventus Varsóban a Ticia csapatával 1:1 arányban eldöntetlenül játszott a Sipka Sokol csapatát 3:2-re győzte le.

Romániában meggyilkolták egy budapesti gyógyszerész feleségét

A Tiszából kifogtak egy női holttestet, amelynek koponyája össze volt roncsolva — Budapesten nem jelentettek be hasonló eltűnést —

Budapestről jelentik: A magyar főváros főkapitányságára Romániából távirat érkezett, amely arról számolt be, hogy még június 30-án a cseh területen levő Huszton a Tiszából egy meggyilkolt nő holttestét húzták ki. A nőt kétségtelesen megölték, mert a feje teljesen össze volt roncsolva. A cseh hatóságok értesítése alapján a román rendőrség is beleavatkoz-

zott a nyomozásba és amint most a távirati értesítés jelenti, román részen arra a megállapításra jutottak, hogy az asszony egy budapesti gyógyszerész felesége, aki Máramarosba rokon látogatásra jött és eközben történt a bűntény. A budapesti rendőrség adatai szerint viszont a gyógyszerész feleségének eltűnését nem jelentették be.

A rettegett haramia Magyarországra szökött vissza,

ahol tizezer pengő vérdíjat tűztek ki a fejére. — Órsról-órsre kísérték, hogy átadják a nagyváradi hatóságoknak.

Mintegy két héttel ezelőtt Nagyvárad közelében a csendőrségnek sikerült elfogni Bolba András veszedelmes banditát, akinek lelkiismeretét a büntettek egész sora terheli. Bolba András fejére a magyar hatóságok 10 ezer pengős vérdíjat tűztek ki, mivel Magyarországon szintén több rablótámadást és egyéb bűntényt követett el.

A hirhedt haramiát a csendőrök meglátva órsról-órsre kísérték, azzal a szándékkal, hogy a kolozsvári csendőrpáncsnokságnak adják át. Amikor a rablót kísérő csendőrök a nagyürögdi csendőrsre érkeztek, Bolba arra kérte meg őket, hogy pár percre engedjék ki az udvarra. Ez meg is történt, amikor azonban a csendőrök látták, hogy Bolba 5 perc múlva sem tér vissza, kísérték utána, ekkorra már azonban hiult helyét találták. Azonnal üldözőbe vették, minden igyekezetük azonban hiábavalónak bizonyult, mert a ban-

dita nyomtalanul eltűnt.

Az összes erdélyi városok rendőr- és csendőrhatalóságai valóságos hajtvadászatot indítottak az eltűnt Bolba András után anélkül, hogy sikerült volna tartózkodási helyét megállapítani. Ma azután váratlan fordulat állott be az ügyben. A nagyváradi hatóságok ugyanis értesítést kaptak, hogy Bolba Magyarországon tartózkodik. A bandita ugylátszik jól ismeri azokat a helyeket, amelyeken könnyen át lehet a határon menni és a nagyürögdi csendőrsről való megszökése után nyomban Magyarországra szökött át. A nagyváradi rendőrség most Bolba András kézrekerítése végett érintkezésbe lép a külügyminiszteriummal, hogy a fennálló egyezményeknek megfelelően a magyar hatóságokat értesítsék, hogy az üldözött haramia ismét magyar területen tartózkodik és tegyenek meg minden intézkedést elfogadására.

Repevetőmag

nemesített, importált, első utántermésű 700 lej szalárdi bérgazdaságban, míg a készlet tart. Megrendelhető: László Márton, Oradea.

O A Magyar II. Liga válogatottja Franciaországban. A Magyar II. Liga válogatottját meghívta Merseillebe. Amennyiben ehhez az egy meccshez legalább még egyet tudnak kötni, úgy a válogatott rövidesen utra kel.

O Glanzmann hazatér. Várad jelentén szerint Glanzmann állítólag hazatér, mert az SO Montpelier a próbajáték után nem hajlandó a 15 ezer frank lelépti díját megfizetni. Glanzmann hazatérésével kapcsolatban Zavodi visszajöveteléről is tudni vélnek.

Pálincás az AAC intézője. A sárgafehéreknek hosszú évekig vezette ügyét Czégka Tibor, a közkezdelt sportember, aki most másirányu elfoglaltsága miatt kénytelen volt megválni tisztségétől. Czégka utóda Pálincás Kálmán, akit sportkörökben ismernek és sokra becsülnék. — Pálincás személyében méltó utóda van Czégka tisztségének.

O Uj játékosokat nem szerepeltethetnek a bajnoki meccseken — panaszzolják az intézők — mert az aradi disztriktnak kifogyott a karnetje az új játékosokat emiatt nem igazolattják le, az új szerzeményeket pedig a csapatok kénytelenek nélkülözni. Amennyiben a karnetek nélkül mégis szerepeltetnék, úgy a disztrikt az önhibájukon kívül más eszközökhöz folyamodó egyesületeket megbüntelné.

O A Ferencváros Bécsben. A magyar bajnok együttes szombaton és vasárnap Bécsben vendégszerepel. Az első nap a Ferencváros az Austria-val kerül össze, míg a Rapid a svájci Servette-vel mérkőzik meg. Másnap a vesztesek és a győztesek találkozása van soron. Itt jegyezzük meg, hogy Háda utóda valószínűleg a Menekültek fiatal kapusa. Szuhaneke lesz.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Elmaradt illetményeik fejében összes adótarozásaik levonását kérhetik a nyugdíjasok és tisztviselők

Az adófizetés új módozatai — Minden követelés betudható az adótarozásba

Ma érkezett az aradi pénzügyigazgatóságához a miniszterium rendelete, amelynek kibocsátásáról már írtunk s amely módot nyújt arra, hogy a kétszáz ezer lejjig terjedő adóhátralékokat nyolc naponként törlesszék az adófizetők oly módon, hogy az esedékes adóknak legalább 25 százalékát fizetik be. Kétszáz ezer lejnél nagyobb adóhátralékoknál a törlesztéses rész az egész összegnek legfeljebb egy hatoda lehet. Egy másik rendelet arról intézkedik, hogy mind-

azok, akiknek az állammal szemben követeléseik vannak, ezt a követelést adóhátralékuk javára leírhatják olyképpen, hogy az 1931. évből származó adóhátralékba betudják az állam által be nem fizetett összeg husz százalékát, míg az 1932. évi adóhátralékoknál csak az adósságok tiz százalékát tudják be. Állami tisztviselők és nyugdíjasok összes adótarozásaik levonását kérhetik az államtól, amennyiben nyugdíjukkal, vagy fizetésükkel több hónap óta tartozik.

— **Ujból megalakul a nemzetközi nyersacélkartell.** Párisból jelentik: A L'Usine jelenlése szerint valószínű, hogy hamarosan sor kerül a nemzetközi nyersacélkartell újra való megalakítására, ugyanis a belga ipar körében felmerült ellentétek kiküszöbölése rövidesen meg fog történni. A tárgyalások megindítása szeptember közepére várható.

— **Törökország korlátozta a devizatorgalmat.** Stambulból jelentik: A kormány elrendelte, hogy olyan országokba való fizetéshez, melyek a Törökországgal szemben fennálló adósságok fizetéséhez nem bocsátanak devizát rendelkezésre, a jövőben a Nemzeti Bank nem utalhat ki devizákat.

— **Csökkentek a német indexszámok.** Berlinből jelentik: A birodalmi statisztikai hivatal jelentése szerint augusztus 10-én a nagykereskedelmi index 95.8 százalék, vagy

is az előző héttel szemben 0.2 százalékkal csökkent. Az agrártermékek indexe 92.1 százalékkal, a gyarmatárúké 83.5 százalékkal, az ipari nyersanyagoké 87.5 százalék, az ipari készárúké 116 százalék.

— **A CFR. Erdélyben is járat automotoros vonatokat.** Bucarestből jelentik: A CFR. vezérigazgatóságának rendeletére szeptemberben a vasut automotoros-vonatokat helyez forgalomba. Ma megérkezett az első nyolc kocsiból álló szármány, amelyet rendben átvettek. A vasut vezérigazgatósága elhatározta, hogy egyelőre próbaképpen hat vonalon helyezi forgalomba az új kocsikat, még pedig a Craiova—Calafat, Piatra Olt—Corabia, Bacau—Piatra Neamt, Cluj—Dej—Bistrita, Cluj—Campia—Turda vonalakon. A kocsik 88—105 kilométeres óránkénti sebességgel járnak és egyenkint 55 utast fogadnak be. Külön kocsit állítanak be a csomagforgalom részére.

Három milliárd lej értékű kölcsönkötvényt bocsát ki az állam a konverzió terheinek fedezésére

A jogszerinti konverzió feltételei --- Váltóadósságoknál a kezes fizetési kötelezettsége fennmarad ---

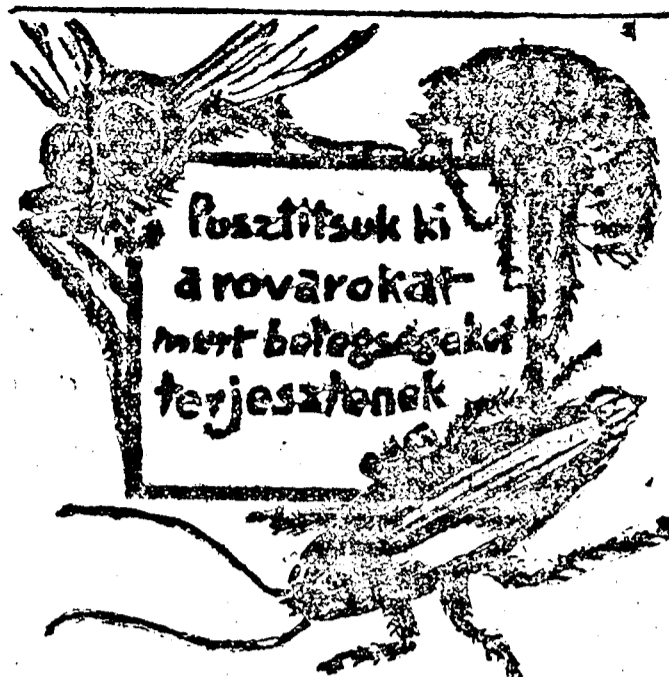
Bucarestből jelentik: A bucaresti-i lapok részleteket közölnek a konverziót módosító törvényjavaslatból. A javaslat szerint jogszerinti konverzióban részesülnek mindazok, akiknek maximum husz hold földjük van és a föld jövedelméből élnek. A feltétel még az, hogy összes vagyonuk kilencven százalékát ez a földbirtok képezzék és legalább tiz éve mezőgazdák. Azok az adósok, akiknek bankoknál áll fenn tartozásuk, jogosultak egyenesen a pénzügyminiszteriummal kötni megfelelő megállapodást. A husz holdon felüli birtokosok is konverzióban részesülhetnek, ha az adósságuknak legalább kilencven százaléka a földben történt befektetéséből ered. Ezeknél az a feltétel, hogy betáblázott és privilegizált adósságuk ne legyen több, mint a birtok értékének ötven százaléka és vagyonuknak többi része ne legyen több, mint a birtok értékének fele. A bankigazgatók, felügyelő-bizottsági, igazgatósági tagok, vagy a bankok vezetői, akik az általuk vezetett intézményt vettek fel birtokukra kölcsönt, nem részesülhetnek a konverzió előnyeiben. A javaslat a rosszhiszemű adósokat büntetéssel sújtja és cselekedetüket csalásnak minősíti.

A husz holdon felüli birtokosok, akik szanalást kérnek és nem részesülhetnek az adósság leírásának előnyeiben, kérhetik az el-

lenük kitűzött végrehajtások elhalasztását, de kötelezniük kell magukat arra, hogy adósságukat három éven belül kifizetik, a Banca Nationala kamatlábjának megfelelő kamattal. A váltóadósságoknál, abban az esetben, ha a girások maguk nem esnek konverzió alá, kötelezettségük teljes egészében megmarad. Nem esnek konverzió alá az állam, város vagy községekkel szembeni adósságok, valamint a külföldiekkel szemben fennálló tartozások, ha a hitelezők a követelésükhöz 1931. szeptember 18-ika előtt jutottak. A konverzió terheinek fedezésére az állam három milliárd lejes beföldi kölcsönt bocsát ki, hatvan évi amortizációra, négy és fél százalékos kamatozással. Ezek a járadék-kötvények teljesen adómentesek, sőt értékük tiz százalékát adófizetés fejében is elfogadják, míg a fennmaradt kilencven százalékos kötvényeket fizetik ki a kötvények tulajdonosainak. Azoknak a bankoknak, amelyek a konverzió következtében betétjüket, vagy részvénybirtokukat elvesztik, az állam ilyen járadék-kötvényekben pótolja a veszteségek ötven százalékát.

„OLLA“
prophylaktikus készítmény, vegyileg és mikroszkopilag ellenőrizve
a lehető legnagyobb
garanciát nyújtja.
Ugyolyon az „OLLA“ névre!

Hi rosszat, betegség, sőt halál bír be otthonunkba, a bajt valószínűleg valamilyen repülő vagy csúszó-mászó rovar okozta. Tudvalevő, hogy a rovar egyike a legveszedelmesebb kórokozók között. Védjük meg otthonunkat és otthonunkat — permetezzünk Flit rovarirtót.

Flit hatására elpusztul légy, szúnyog, bolha, moly, poloska, tetű, hangya, evőbogar és mindennek potló. Flit-permet megöli a rovarokat, — de emberre ártalmatlan. Könnyen alkalmazható. Nem hagy foltot. Flit nem tévesztendő össze más rovarirtókkal. Követeljük a Flit katonával díszített sárga kannát a fekete sávval.

Permetezzünk

FLIT

rovarirtót

Plombált Flit-kanna készje az utánszolg.

A kenyérbélyeg jövedelméből fedezik az exportprémium kifizetésére felvett kölcsönt

A közraktári jegyekről szóló törvény a parlament előtt.

Mai számunkban megemlékeztünk arról, hogy a földművelésügyi miniszterium kölcsön-szerződés ügyében tárgyal egy német csoporttal az exportprémiumok kifizetésének érdekében. A kölcsöntárgyalásokról most ulabb jelentéseket közölhetünk. Mint ismeretes, a kölcsön összege 300 millió lej volna. A németek a kölcsön fejében azt kérték, hogy Románia eszközöshöz Németországban egy kétszázmillió lejes rendelést, amely ellenértékét két év alatt kellene kifizetni. Tekintettel arra, hogy a földművelésügyi miniszteriumnak egyelőre árucikkekre nem volt szüksége, a meg egyezést oly módon kívánják létrehozni, hogy az árucikkeket a hadügy-, közlekedésügyi- és egészségügyminiszterium rendelje meg. Remény van arra, hogy az export-prémiumok kifizetése rövid időn belül megtörténik. A kenyérbélyeg intézményét továbbra is fenntartják annak érdekében, hogy a kölcsön összegét ebből fedezhessék. Az exportőröknek azonban kisszázalékos kamatot is kell fizetniük. Ez a kamat egy csekély részét képezné a kölcsön annuitásainak.

Voicu Nitescu földművelésügyi miniszter nyilatkozott a sajtónak és kijelentette, hogy a közraktári jegyek intézményének kiterjesztéséről szóló törvényt rövidesen a parlament elé terjesztik, úgyhogy az megszavazásra kerül. A földművelésügyi miniszter névsort fog készíteni azokról a vállalatokról, illetve magánraktárakról, amelyek jogot kaphatnak arra, hogy warransokat kibocsássanak. Ezt a névsort a Banca Nationalának jóvá kell hagynia, majd pedig a minisztertanácsnak ratifikálnia kell.

